

10 DECEMBRIE

CNES 2021

CONFERINTA NATIONALA DE ECONOMIE SOCIALA

Rolul economiei sociale în transformarea digitală incluzivă

Roxana Mînzatu

www.roxanaminzatu.ro

Idei de Schimb

- ✓ Economia socială poate fi un model neașteptat de viabil în a susține o transformare digitală incluzivă, care să îi includă și pe cei din grupurile vulnerabile, care să nu lase pe nimeni în urmă.
- ✓ Întreprinderile sociale sunt și vor fi finanțate de UE prin Fondul Social European. Însă, **cuplarea economiei sociale cu digitalizarea și incluziunea digitală** extinde aria de surse de finanțare europeană disponibile pentru sectorul economiei sociale.

Idei relevante si pentru cei care elaborează programele de finanțare cu fonduri UE dar si pentru antreprenorii si investitorii sociali care se implica in acest sector.

Ideii de schimb

- Pandemia a accentuat inegalitățile, a crescut șomajul, a mărit dezechilibrele iar cei vulnerabili au fost, din nou, loviți cel mai puternic.
- Pandemia a accelerat transformarea digitală
- Economia socială poate fi un exemplu /model de reziliență pentru perioade de criză: Este dezvoltată și înrădăcinată local, poate genera încredere în comunități.
- Întreprinderile sociale sunt activități care arareori se relochează deoarece sunt fundamentate pe resursele și nevoile locale
- Întreprinderile sociale sunt implicate și angajate în dezvoltarea economică și socială a locației unde operează
- Este important ca regiunile să includă economia socială în strategiile de specializare inteligentă, ca pârghie pentru dezvoltarea socială și economică
- Economia socială înseamnă mai mult decât "business as usual"
- Întreprinderile sociale pun oamenii înaintea profitului, au obiective economice, sociale, de mediu explicite, implică, de obicei, diferite grade de asociere, cooperare, solidaritate între muncitori, producători și consumatori

Economia socială în România

- Economia socială ar trebui să sprijine și să integreze (prin ocupare, distribuire profit, etc) persoane vulnerabile – persoane cu dizabilități, tineri care părăsesc sistemul de protecție a copilului, vârstnici săraci, victime ale violenței domestice, etc.
- Legea 219/2015 reglementează economia socială în România
- Întreprinderi sociale / Întreprinderi sociale de inserție
- Opțiuni de formă juridică pentru întreprinderile sociale: societăți comerciale, asociații, fundații, societăți cooperative / cooperative agricole, case de ajutor reciproc
- Întreprinderile sociale obțin un atestat de la AJOFM, cu o valabilitate de 5 ani
- Întreprinderile sociale de inserție au minim 30% dintre angajați provenind din categoriile vulnerabile. Teoretic, angajații din aceste categorii beneficiază de consiliere, îndrumare, informare, instruire, infrastructură de muncă accesibilizată
- Unitățile protejate beneficiază de un mecanism de stimulare fiscală aplicat la nivelul companiilor și instituțiilor

Finanțare UE pentru crearea de întreprinderi sociale în România

- Sursa de finanțare: Fondul Social European (pachetul fondurilor structurale și de coeziune)
- Primele finanțări europene pentru economia socială au fost alocate prin POSDRU 2007-2014
- În prezent, finanțarea este asigurată prin POCU 2014-2020
- În viitor va fi asigurată în special prin POEO 2021-2027 (Programul Operațional Educație și Ocupare)

Mecanismul prin care fondurile europene ajung la antreprenorii sociali:

- **Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene** selectează (în urma unei competiții) proiecte cărora le alocă fonduri de câteva milioane euro/proiect. Beneficiarii astfel selectați devin administratori de schemă de grant.
- Administratorii de grant selectează, apoi, potențialii antreprenori sau promotori în economia socială, îi instruiesc (inclusiv cu privire la elaborarea planului de afaceri) și îi consiliază, organizează concursuri de planuri de afaceri sociale; câștigătorii pot primi **granturi**. Cu aceste fonduri se poate înființa întreprinderea socială, se pot plăti salarii, se pot achiziționa echipamente și alte dotări sau servicii necesare lansării și funcționării activității, etc
- Spre exemplu, în prezent se află în implementare **o schemă POCU bugetată cu 30 milioane euro** care sprijină crearea de noi întreprinderi sociale; Ministerul Investițiilor și Proiectelor Europene a selectat **11 organizații / administratori de schemă de grant** care, la rândul lor identifică, formează și finanțează (cu granturi **de maxim 100 000 euro**) antreprenori sociali în mediul rural (focus: întreprinderi sociale care își propun procesarea produselor agricole)

Oportunități finanțare UE pentru economia socială prin Programul Operațional Educație și Ocupare 2021-2027

Prioritatea 7 - Antreprenoriat și economie socială

Dezvoltarea unor instrumente și structuri colaborative/ participative, cu rol în:

- **sensibilizarea și promovarea economiei sociale și a antreprenoriatului, inclusiv cel social**, (de ex.: promovarea de politici publice naționale și locale favorabile dezvoltării economiei sociale, bazate pe „dovezi” rezultate din monitorizare, organizarea de conferințe, forumuri, reuniuni și de evenimente de recunoaștere publică a modelelor de antreprenoriat social de succes, la nivel național, regional sau local, generice sau specific), inclusiv prin acordarea de premii;
- **monitorizarea și evaluarea evoluției economiei sociale în România pentru o mai bună cunoaștere a sectorului și îmbunătățirea vizibilității economiei sociale** (colectarea periodică de date cu privire la potențialul de dezvoltare sau la impactul economic și social pe care îl au întreprinderile sociale, realizarea de studii, analize – „Observator național al economiei sociale”);
- **sprijinirea entităților de economie socială, inclusiv prin sprijin reciproc/cooperare, schimb de bune practici și suport în relaționarea cu celelalte sectoare – public și privat** (de ex.: rețele de „ambasadori” ai antreprenoriatului social, spații și servicii de tip co-working, inclusiv incubatoare sociale, „centre de cunoștințe online”, portaluri care să susțină interacțiunea și sinergia dintre actorii din țară sau din SM, interesați de ecosistemul de economie socială din România, portaluri de evenimente cu newsletter-uri dedicate, piețe virtuale (platforme) de produse și servicii/lucrări produse/executate de întreprinderile sociale etc.);

Oportunități finanțare pentru economia socială prin Programul Operațional Educație și Ocupare 2021-2027

Prioritatea 7 - Antreprenoriat și economie socială

Programe de sprijin antreprenorial (formare în competențe antreprenoriale, tutorat/ mentorat, asistență/ consiliere, role models, programe de formare în management de proiect programe de formare pentru administratorii schemelor de antreprenoriat etc), inclusiv prin activarea potențialului antreprenorial al unor persoane aparținând grupurilor dezavantajate.

Acordarea de granturi pentru inițierea de noi afaceri (start-up) și incubatoare de afaceri

Asistență și consultanță în afaceri post înființare pentru depășirea dificultăților economice, inclusiv prin programe de pregătire a managerilor și sprijin pentru inovare

Sprijin prin granturi și instrumente de microcreditare cu partajarea riscului pentru înființare/dezvoltare/inovare/scalare/extindere/de întreprinderi sociale și întreprinderi sociale de inserție, inclusiv în domeniul oferirii de servicii sociale și prin promovarea patrimoniului cultural și a sectoarelor culturale și creative ca domenii cu potențial pentru dezvoltarea economiei sociale.

Oportunități finanțare pentru economia socială prin Programul Operațional Educație și Ocupare 2021-2027

Prioritatea 7 - Antreprenoriat și economie socială

Asistență și consultanță post înființare pentru întreprinderile sociale și întreprinderile sociale de inserție, inclusiv programe de pregătire a resurselor umane din cadrul acestor entități și sprijin pentru digitalizarea activității.

Sprijinirea angajatorilor/ocupării în întreprinderi sociale de inserție pentru insertia socio- profesională a lucrătorilor defavorizați, prin acoperirea costurilor de calificare la locul de muncă – contracte de muncă subvenționate pe perioade cuprinse între 6 – 24 luni cu plasarea pe piața muncii la finalul perioadei

Oportunități de finanțare pentru economia socială prin Programul Operațional Demnitate și Incluziune Socială POIDS 2021-2027

- Pentru întreprinderile sociale care furnizează servicii sociale, oportunități de finanțare cu fonduri UE vor fi disponibile prin Programul Operațional Demnitate și Incluziune Socială POIDS 2021-2027

O provocare pentru
antreprenorii
sociali: să susțină
transformarea
digitală incluzivă,
care să îi includă și
pe cei vulnerabili

10 DECEMBRIE
CNES2021
CONFERINTA NATIONALA DE ECONOMIE SOCIALA

Incluziunea digitală poate fi accelerată prin mecanismele economiei sociale

Organizațiile economiei sociale pot și ar trebui să valorifice această "revoluție" a transformării digitale, accelerată de criza pandemică.

- ✓ Opțiunea de a direcționa obiectul de activitate, resursele și preocupările întreprinderii sociale către incluziunea digitală aparține antreprenorului social.
- ✓ Stimularea implicării întreprinderilor sociale în zona digitală poate fi realizată și prin politici publice și programarea de finanțări țintite.

Exemple:

- Acces la dispozitive digitale, acces la conexiune Internet
- Alfabetizare și dezvoltarea competențe digitale pentru persoane vulnerabile, spre exemplu:
 - în comunitățile rurale și în comunitățile urbane sărace
 - pentru copiii cu părinții plecați la muncă în străinătate
- Dezvoltarea / susținerea de servicii de telemedicină pentru accesul populației vulnerabile la servicii medicale
- **Această abordare este benefică nu doar pentru că recuperează populații lăsate "pe dinafară" digitalizării dar și pentru că tematica digitalizării (inclusive exemplele de intervenții de mai sus) va fi finanțată distinct cu fonduri UE, adăugând o nouă sursă de finanțare pentru sectorul economiei sociale.**

Multumesc

Roxana Mînzatu

Expert fonduri nerambursabile,
fondator RO AGORA, fost ministru al fondurilor europene

roxana.minzatu@yahoo.com

0722180070